

ת"פ 686/05/21 - מדינת ישראל נגד אלדד סופיוב

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 686-05-21 מדינת ישראל נ' סופיוב

בפני בעניין:	כבוד השופטת מרב גרינברג המאשימה	מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד ליטל שירי
נגד הנאשמים		אלדד סופיוב ע"י ב"כ עוה"ד משה סוחמי

גזר דין

1. הנאשם הורשע, במסגרת הסדר טיעון, בעובדות כתב אישום מתוקן בעבירות הבאות: **ייצור, הכנה והפקה, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים, התשל"ג-1973, גניבה בנסיבות מיוחדות, לפי סעיף 384א(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן-החוק), ומעשה פיזיות ורשלנות, לפי סעיף 338א(3) לחוק.**
2. כמפורט בעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 1.2.19, שכר הנאשם לתקופה מצטברת של 4 שנים, דירה בת 6 חדרים בבניין בפתח תקווה (להלן-הדירה), בעבור שכר דירה בסך ₪ 5,300 ששולם מדי חודש. כחמישה חודשים עובר ליום 19.4.21, הקים הנאשם בכל חדרי הדירה מעבדה לגידול סם מסוכן מסוג קנבוס. לצורך גידולם צייד הנאשם את המעבדה בצידוד בהיקף רב: בריכות גידול, מזגנים ניידים, מנורות בגדלים שונים, אדניות, משאבות מים, רדיאטורים, שנאים, מאווררים ושקי אדמה.
3. במהלך תקופת השכירות, ביצע הנאשם שינויים במערכת החשמל בבניין, כשלצורך טשטוש מעשיו רשם כבעלים בחברת החשמל אדם אחר, אליהו עמרני, ללא קבלת רשותו. כתוצאה ממעשיו, פרצה ביום 19.4.21 שריפה בארון החשמל של שתי קומות בבניין. בשל השריפה נזקקו מספר דיירים, ששהו בבניין באותה העת, לטיפול רפואי, ונגרם נזק כבד לארון החשמל. בשל כך, חלק מדיירי הבניין נאלצו לעזוב את דירתם למספר ימים עד לתיקון מערכת החשמל. במועד זה, נתפסו בדירה 496 שתילי קנבוס בשלבי גידול והפקה שונים, במשקל כולל של 79.4 ק"ג נטו. עוד נטל שלא כדין חשמל בעלות משוערת של כ-66,000 ₪.
4. ביום 01.12.21 הציגו הצדדים הסדר דיוני, פרי הליך גישור שהתנהל לפני כב' השופט טרסי, לפיו יודה ויורשע הנאשם בעובדות כתב אישום מתוקן, ויפנה לשירות המבחן לעריכת תסקיר. הצדדים לא הגיעו להסכמות עונשיות למעט בסוגיית החילוט.

עיקרי תסקיר שירות המבחן

5. הנאשם, בן 23, נשוי ואב לפעוט, בן למשפחה המנהלת אורח חיים חרדי ושולב בצעירותו במסגרות חינוכיות מותאמות. בגיל 19 עזב את בית הוריו ועבר לדירה שכורה בה התגורר תקופה קצרה עם אחיו, בהמשך, בגיל 20, נישא לבת זוגו. בהתייחסו לביצוע העבירות, הודה הנאשם בביצוען וביטא חרטה. תיאר כי ברקע להסתבכותו זו, לחצים כלכליים בהם היה נתון מאחר שלא עבד ולווה כספים רבים לרגל חתונתו, המתח בו היה שריו הוביל להגברת שימוש בקנאביס וחבירה לגורמים שוליים. באותה תקופה חלה הדרדרות במצבו, הוא התקשה להציב לעצמו גבולות ונענה להצעת גורמים בשוק האפור לגדל סמים כדי לשלם את חובו, לטענתו, לא הבין את משמעות וחומרת מעשיו. מעצרו קטע את הליך התדרדרותו, שירות המבחן התרשם כי מגלה מוטיבציה טיפולית ושילבו בטיפול ביחידה להתמכרויות בעירו. כיום הנאשם נתמך ע"י בני משפחתו וזאת לאחר שהסתיר מהם תקופה ארוכה את ההתדרדרות במצבו, יחדיו הם פעלו לסגירת כלל חובותיו ותיקון נזקי הבניין (הוצגו אישורים מתאימים מחברת החשמל וועד הבנין שבו שכר את הדירה).

סקירת הליכי הטיפול

6. במסגרת הליך המעצר, שולב ביחידה לטיפול בהתמכרויות בתוכנית הכוללת טיפול פרטני וקבוצתי, ומסר בדיקות שתן שהעידו על ניקיונו מסמים. תחילה צמצם מאחריותו והתקשה להכיר בחומרת מעשיו והשלכותיהם, בהמשך, חוזק הקשר עם גורמי הטיפול, הנאשם גילה נכונות לקידום מצבו ורכישת כלים להתמודדות עם קשייו, החל להתנדב בקרב בני נוער ולשתף בסיפורו האישי. מדיווח גורמי הטיפול ביחידה להתמכרויות הנאשם שולב בטיפול החל מחודש אוגוסט 2021, מגלה מחויבות והתמדה ומצליח לערוך שינוי חיובי בחייו, הוא אינו מאופיין בדפוסים עברייניים מושרשים וחש תחושות אכזבה ובושה. בסיכום ההליך העריך שירות המבחן כי ברקע מעשיו הליך הדרדרות שהחל עם יציאתו לחיים עצמאיים, ללא שרכש כלים והשכלה מותאמת, הנאשם התקשה לעמוד במחויבות שנטל על עצמו ופנה לפתרונות שוליים, עוד נקט בדפוס הסתרה מול משפחתו והשתמש בסמים. שירות המבחן שקל את העובדה שהנאשם נטל אחריות על מעשיו, נתרם מהליך טיפולי ארוך טווח, שולב בסדנת "פעמונים" המתמקדת במתן כלים להתנהלות כלכלית נכונה ואת ההרתעה מההליך המשפטי שהובילו להפחתה במסוכנותו והמלצתו, חרף חומרת העבירות, להעדיף את האפיק השיקומי-טיפול וליהנות מהספק במאסר בדרך של עבודות שירות והעמדתו בפיקוח.

תמצית הטיעונים לעונש

7. המאשימה, באמצעות עו"ד שילוני, עמדה על החומרה היתרה הגלומה במעשיו הנלמדת מכמות השתילים ומשקל הסם הגבוה, כ-80 ק"ג, ומעבירת גניבת החשמל, שהסתבכה והובילה לשריפה בארון החשמל בבניין. לטענתה, מעשיו פגעו פגיעה משמעותית בערכים המוגנים, גרמו לנזק רב וסיכנו את שלומם ובריאותם של שכניו. עוד הדגישה את נפיצות העבירות המבוצעות ברגיל ע"י נאשמים שאינם עבריינים. לפיכך, עתרה למתחם ענישה הנע בין 29-54 חודשי מאסר. בהתחשב בעברו הנקי, הודאתו ועלייתו על מסלול נורמטיבי ביקשה למקמו בתחתית המתחם לצד ענישה נלווית. לטענתה, הנאשם לא עבר שיקום יוצא דופן המצדיק סטייה מהמתחם.

8. ב"כ הנאשם, עו"ד סוחמי, עתר למתחם ענישה מתון יותר הנע בין 20 ל-40 חודשי מאסר, ביקש לאמץ את

המלצות שירות המבחן במלואן ומיקד טיעוניו בעתירה לסטייה מהמתחם מטעמי שיקום. ב"כ הנאשם עמד על נסיבות חייו, גדילתו במוסדות חינוך חרדיים שלא צידו אותו בכלים בסיסיים להתמודדות כלכלית עצמאית. עוד הדגיש את התנהלותו לאחר תפיסתו, לרבות הודאתו, הירתמותו להליך טיפולי, ניקיון מסמים, שיפוי בעלי הדירות הבניין (נ/1, נ/2), תשלום חובו לחברת החשמל (נ/3) והתנדבותו בקרב בני נוער (נ/4). ב"כ הנאשם סבור שהרוח העולה מההקלות בחקיקה בעבירות סמים מכירה בעדיפות יתרונות השיקום בקהילה. בנסיבות אלו, עותר להטלת מאסר בפועל בן 9 חודשים שירוצה בדרך של עבודות שירות.

עוד הוגשו כראיות לעונש המסמכים הבאים:

נ/1- הסכם שיפוי ותיקון נזקים לאחר השריפה בין הנאשם לכלל בעלי הדירות בבניין בו הוקדמה המעבדה. כעולה ממנו נשא הנאשם, בהתאם להערכת שמאי, בעלויות עבודות השיקום בסך של כ-20,000 ₪; הנאשם שכר על חשבונו קבלן לתיקון הנזקים לרבות צביעה חלקית של חדר המדרגות, החלפת מעקה, התקנת זגוגית בחלון חדר המדרגות; שיפוי ששולם לקופת וועד הבניין בגין טיפול מד"א, תיקון נזקי מעלית ועוד.

נ/2- הסכם סיום שכירות ותיקון נזקים בדירת המעבדה- הנאשם שילם עבור הנזק הרב שנגרם לדירה לרבות החלפת דלתות פלדלת, תיקונים במערכת החשמל ומזגנים וכיו"ב.

נ/3- אישור הסדרת חוב מול חברת החשמל.

נ/4- אישור על פעילות התנדבותית בעמותת "אהבת ריאל", לפיו הנאשם הרצה בהתנדבות במסגרת העמותה בנושא מניעת פשע ושימוש בסמים, פעמיים בשבוע החל מיום 20.2.22. כעולה מהאישור, הנאשם התחבב על צוות העמותה והנערים, השקיע מזמנו מעבר לשעות הפעילות, קיים שיחות אישיות והשתתף בישיבות צוות.

9. **הנאשם בדברו האחרון** הודה בטעותו, הסביר שכיום הוא אדם חדש וביקש להתחשב בהליך השיקום שעובר.

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

10. על ההליך שבפני חלים עקרונות הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק. ע"פ הוראות אלו, העיקרון המנחה בענישה הינו עקרון ההלימה שפירושו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ובמידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בדרכו של עקרון זה, על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה, תוך שהוא מתחשב בערך החברתי המוגן שנפגע ומידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבותיה הקונקרטיות של העבירה. בשלב הבא, לאחר שנקבע מתחם העונש, ובית המשפט לא מצא מקום לחרוג ממנו לקולא או לחומרא, נקבע העונש הראוי תוך התחשבות בנסיבות העושה.

11. נקודת המוצא של דיונו היא כי מעשיו של הנאשם חמורים ופגעו פגיעה מוחשית בערכים המוגנים של בריאות הציבור, שלומו וביטחונו. התופעה של הקמת מעבדות לגידול סמים בדירות מגורים הפכה "מכת מדינה" של ממש.

מעבדות חדשות נחשפות מדי שבוע, כשהמגדלים הם, על פי רב, אזרחים מן השורה, ללא עבר פלילי, המונעים בעיקרם ממניע כלכלי, אלו משמשות עבורם פתרון קל וזמין להפקת רווחים קלים ופרעון חובות לגורמים שוליים.

עמד על כך כב' הש' אלרון בע"פ 2139/22 **שלום ג'נאח נ' מדינת ישראל** (14.7.2022):

"אין להסכים עם מציאות שבה פונים אזרחים מן השורה לשמש כחוליה בשרשרת אספקת הסמים וזאת כדי לגרוף רווח כלכלי "מהיר וקל". ההזדמנות "העסקית" קורצת לאלו שבמצוקה, והם נענים לה אף מתוך מודעות לאיסור שבמעשים, לנזק שייגרם כתוצאה מכך ולמחיר אותו ישלמו היה וייתפסו בעבירתם. משכך, יש צורך בענישה ממשית ואפקטיבית אשר תרתיע עבריינים פוטנציאליים מביצוע עבירות סמים. כך, ענישה מתאימה תעביר את המסר כי ניסיונות הקמת מעבדות סמים בהיקף נרחב - אינן בעלות תוחלת כלכלית".

12. מדרג חומרתה של עבירת הגידול נקבע בהתאם לנסיבותיה, כך בין היתר ייבחנו מידת התכנון המוקדם; כמות השתילים; משקל הסמים והכלים והמשאבים שהושקעו בגידול (ע"פ 126/22 **מדינת ישראל נ' פלוני** (27.4.22); ע"פ 8988/16 **בן סימון נ' מדינת ישראל** (8.3.2017)).

13. **בענייננו, נסיבות מעשיו של הנאשם חמורות** - הנאשם הקים ותפעל במשך חמישה חודשים מעבדת סמים בדירה ייעודית ששכר, וגידל קנבוס במשקל לא מבוטל של **כ-80 ק"ג** נטו; מהשתלשלות הדברים נלמד כי לולא השריפה שפרצה בדירה, בכוונתו הייתה להמשיך בגידול הסם במשך תקופה ארוכה, ולראיה אף חתם על חוזה להארכת תקופת השכירות; הנאשם פעל נמרצות להסתיר ולטשטש את מעשיו - חיבר חיבור פיראטי את מעבדת הסמים ללוח חשמל הבניין במטרה להימנע מתשלום בעבור צריכת החשמל הגבוהה ורשם את הדירה ע"ש בעלים אחר; מעשיו לוו בתכנון מוקדם תוך השקעת משאבים רבים לצורך הקמתה של המעבדה ותפעולה. חמורה מזו, הסיכון הרב לרכוש ונפש שנבע מחיבור פיראטי שביצע בארון החשמל של הבניין התממש כששריפה פרצה וגרמה לנזק כבד לבניין ולתכולתו וכן לדירת המעבדה, בעקבותיה נזקקו מספר דיירים לטיפול רפואי וחלקם אף נאלצו לעזוב את דירתם ולמצוא מקום מגורים חלופי עד לתיקון מערכת החשמל.

14. **בהינתן נסיבות מעשיו הנאשם: תקופת הגידול, היקפו, תכנונו, שווי החשמל שנגנב והנזק שגרמה השריפה שהתלקחה מצאתי את מידת הפגיעה בערכים המוגנים, משמעותית.**

15. **בחינת מדיניות הענישה הנוהגת** מעלה כי בעבירות גידול סם במעבדות בהיקפים דומים, מנעד הענישה אינו רחב וכולל לרב מאסרים שאינם קצרים, מיקום הנאשמים במתחם תלוי במשתנים רלוונטיים ונסיבותיהם האישיות. זהו גם המקום להזכיר את הכלל שנקבע בפסיקה לפיו ככלל בעבירות סמים נסוגים השיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של נאשמים מפני האינטרס הציבורי שבהרתעת הרבים והצורך במיגור נגע הסמים בקרב החברה. :

בע"פ 5807/17 **משה דרחי נ' מדינת ישראל** (18.6.2020) נדחה ערעורו של נאשם, שגידל במעבדה שהקים סם

במשקל של כ-77 ק"ג נטו ונדון למאסר בן 30 חודשים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 24-48 חודשי מאסר;

בע"פ 871/20 אברג'יל נ' מדינת ישראל (30.3.2020) דחה בית המשפט העליון את עונשו של המערער, בעל עבר פלילי כבד שהתיישן, שגידל במעבדה סם במשקל 80 ק"ג ונדון למאסר בן 26 חודשים;

בע"פ 8988/16 אשר בן סימון נ' מדינת ישראל (8.3.2017) נדחה ערעור נאשם, בעל עבר פלילי לא מכביד, שגידל במעבדה קנבוס במשקל 87 ק"ג נטו, סיפק לאחר קנבוס בכמות 5 גרם ונטל חשמל שלא כדין בשווי עשרות אלפי שקלים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 28-48 חודשי מאסר וגזר עליו מאסר בן 36 חודשים;

בע"פ 863/18 לירן סבן נ' מדינת ישראל (15.11.2018) התקבל ערעור בעניינו נאשם בעל עבר פלילי שהקים, יחד עם אחרים, מעבדה בה גידלו 283 שתילי קנבוס במשקל כולל של 92 ק"ג נטו. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 28-52 חודשי מאסר וגזר עליו 42 חודשי מאסר. עונשו הופחת והועמד על 36 חודשי מאסר מטעמים של אחידות ענישה ותסקירים חיוביים;

בע"פ 126/22 מדינת ישראל נ' פלוני (27.4.2022, להלן: "ע"פ 126/22"), המזכיר את המקרה שלפנינו אך נסיבותיו קלות יותר, קיבל בית המשפט העליון את ערעור המדינה בעניין נאשם שהקים מעבדה בה נתפסו 286 שתילים במשקל של כ-63 ק"ג נטו, וגנב חשמל בשווי של למעלה מ-70,000 ₪. כתוצאה ממעשיו נגרם נזק לארון החשמל. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 18-48 חודשי מאסר, וגזר עונשו ל-9 חודשי עבודות שירות תוך סטייה מהמתחם מטעמי שיקום. בית המשפט העליון החמיר עונשו והעמידו על 18 חודשי מאסר בפועל מאחר שלא שוכנע שמדובר בנאשם משוקם;

בת"פ (מח'ת"א) 45012-03-20 מדינת ישראל נ' חן (2.8.2020), הורשע נאשם, ללא עבר פלילי, בעבירות ייצור והכנת סם קנבוס במעבדה שהקים ובנטילת חשמל שלא כדין, במעבדה נתפסו כ-660 שתילי קנבוס במשקל כולל של 90 ק"ג. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 29-54 חודשי מאסר ומיקם עונשו בתחתיתו. (ערעור שהגיש הנאשם נמחק בהמלצת בית המשפט, ע"פ 6299/20 שחר חן נ' מדינת ישראל (4.2.21);

בת"פ (מח-מרכז) 25458-11-18 מדינת ישראל נ' ארז אליאב (19.9.2019) הורשע נאשם, בעל עבר פלילי לא מכביד, בעבירות ייצור והכנת סם קנבוס במעבדה שהקים, ובנטילת חשמל בשווי רב, במעבדה נמצאו 768 שתילי קנבוס במשקל כולל של 80.3 ק"ג. בית המשפט קבע מתחם ענישה הנע בין 22-46 חודשי מאסר, הנאשם נדון למאסר בן 25 חודשים. (ראו עוד: ת"פ (מח-מרכז) 17677-04-17 מדינת ישראל נ' דוכן (2.11.17); ת"פ (מרכז) 69569-11-17 מדינת ישראל נ' זרחי (29.11.18)

16. לפיכך, כמצוות תיקון 113 ובהתאם לנסיבות מעשי הנאשם, פגיעתם בערכים המוגנים ומדיניות הענישה הנוהגת, אני קובעת מתחם ענישה הנע בין 26-54 חודשי מאסר.

האם יש מקום לחרוג ממתחם הענישה לצרכי שיקום ולאמץ את המלצת שירות המבחן?

17. עתה, משנקבע מתחם הענישה, יש להמשיך ולבחון עתירת ההגנה לחרוג ממנו מטעמי שיקום ובהתאם להוראת סעיף 40ד' (א) לחוק העונשין. סעיף 40ד' (א) לחוק העונשין מורנו כך: **"קבע בית המשפט את מתחם העונש ההולם בהתאם לעיקרון המנחה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם, רשאי הוא לחרוג ממתחם העונש ההולם ולקבוע את עונשו של הנאשם לפי שיקולי שיקומו, וכן להורות על נקיטת אמצעי שיקומי כלפי הנאשם, לרבות העמדתו במבחן לפי סעיפים 82 או 86 או לפי פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט-1969"**

18. התשובה לשאלה אילו מן המקרים ייחשבו מקרי שיקום כמשמעותו בסעיף 40ד' לחוק ואילו לאו מורכבת ותלויה במספר פרמטרים, בין היתר חומרת העבירה, נסיבות הנאשם, טיבו של הליך השיקום והסיכון להישנות עבירות. לשון סעיף 40ד' לחוק מלמדת, כי לעיתים כאשר **"נאשם השתקם"** או כי **"יש סיכוי של ממש שישתקם"**, עשויים שיקולי השיקום לגבור על שיקולי ההרתעה והגמול (ראו רע"פ 7572/12 **הזייל נ' מדינת ישראל** (23.10.2012)) ואולם, אין די בנאשם המראה נכונות כנה להשתלב בהליך שיקום אלא יש להציג הליך משמעותי המגלה פוטנציאל שיקומי ממשי, תוך קביעה כי הסיכוי לביצוע עבירות נוספות בעתיד הוא נמוך ביותר (ראו ע"פ 1903/13 **עיאשה נ' מדינת ישראל** (14.07.13)). הפסיקה קבעה בהקשר זה, כי ניתן להתחשב, בין היתר, בשיקולים כגון המוטיבציה שהביע האדם המורשע להשתקם; הליכי גמילה מהתמכרות; הצלחה בהשתלבות בהליכים טיפוליים; שינוי בהתנהגות ובדרך החשיבה של האדם שהורשע; הבעת חרטה כנה והפגנת אמפתיה כלפי נפגע העבירה (ראו: ע"פ 6637/17 **קרנדל נ' מ"י** (18.04.2018); ע"פ 3613/17 **זיבלד נ' מ"י** (17.01.2019)), כשלתסקיר שירות המבחן מעמד משמעותי ביותר, אם כי כמובן שאינו מחייב את בית המשפט.

19. **יישומן של הלכות אלה על המקרה שלפני מוביל לטעמי בבירור, ובניגוד לעמדת המאשימה, אל המסקנה כי ראוי לחרוגה לקולא מטעמי שיקום.** הנאשם שלפני צעיר, ללא עבר פלילי, ניהל שנים רבות אורח חיים חרדי. מדבריו בשירות המבחן ומטיעוני סניגורו עולה, כי בגיל צעיר יצא לחיים עצמאיים ונישא ללא כל הבנה וכלים להתנהל כלכלית, לווה כספים רבים והתקשה להחזירם. בתוך כך החל להשתמש בסמים, חבר לחברה שולית ונענה להצעה להקים מעבדה לגידול סם לצורך כיסוי חובותיו. הנאשם מצוי בהליך טיפולי ממושך, בתחילתו התקשה לגלות תובנה לחומרת מעשיו אך לאחר תקופה שבה שולב בטיפול פרטני וקבוצתי, נמנע משימוש בסם ונרתם להליך, התרשמו גורמי הטיפול כי חל שינוי משמעותי בדפוסי חשיבתו ונתונו מעידים על אינדיקציות ברורות לשינוי מהותי בדרכי התנהלותו. הנאשם שיתף את בני משפחתו וזוכה לתמיכה מלאה; פרע את חובותיו לחברת חשמל ולבעל הדירה; פנה מיוזמתו לשכני הבניין בו הוקמה המעבדה והגיע להסכמות לשיפויים לשביעות רצון הדיירים (נ/1). עוד החל להרצות בהתנדבות בפני בני נוער בנושאי מניעת פשיעה ושימוש בסם כשלדברי סניגורו, מדובר בנערים המצויים בסיכון דומה, ממכתב מטעם העמותה במסגרתה מרצה (נ/4) נראה כי מפגין מסירות ומוטיבציה. מנתונו והתקדמותו הטיפולית ניתן להתרשם שההליך השיקום בו נתון ממושך ויציב, כשפירות הטיפול ניכרים בנאשם המגלה מוטיבציה ונכונות להמשך טיפול ושומר על ניקיון מסם. **על כן ניתן לקבוע כי מדובר בנאשם המצוי בהליך שיקומי משמעותי, בעל סיכויי שיקום גבוהים ויש בכל אלו כדי להוות בסיס נאות לסטייה מרף הענישה שנקבע מכח סעיף 40ד' (א) לחוק.**

20. **אך בכך לא די.** לא כל מקרי השיקום מצדיקים חריגה מעונשי מאסר בפועל, לפיכך עלינו להמשיך ולבחון האם נתקיימו בפנינו נסיבות חריגות המצדיקות להקל עם הנאשם עד כדי הימנעות משליחתו למאסר ממש? מעשיו, כפי שכבר נאמר, חמורים מאד, גם בהשוואה לתיקי מגדלים דומים. מדובר בעבירות המבוצעות ברגיל ע"י אנשים צעירים שאינם בעלי דפוסי עבריינות מושרשים, המזכירים בנסיבותיהם ונתניהם את הנאשם שבפנינו ושכמותו. העבירות בהן הורשע מקימות **"צורך בהטלת ענישה ממשית אשר תרתיע עבריינים פוטנציאליים מביצוען. זאת בין היתר, במטרה למגר את מעבדות הסמים הפועלות במדינה המתפשטות כאש בשדה קוצים"** (ע"פ 4387/20 מדינת ישראל נ' דרור, פסקה 13 (8.2.2021)). עוד הובהר בפסיקה, כי גם לאחר שינוי החקיקה שהתקבלו בנוגע לשימוש עצמי בסמים קלים, לא השתנתה מדיניות הענישה ביחס לביצוע עבירות של הפצת סם, גידול או מכירתם **"סחר בסמים הוא סחר בסמים. ידע כל מי שמהרהר בדרכים לעשיית כסף קל, כי מדיניות הענישה לא השתנתה ובית המשפט רואה בחומרה עבירות של סחר והפצה של סמים מסוכנים. גם סמים 'קלים', תוך הטלת ענישה משמעותית ומרתיעה"** (ע"פ 2596/18 זנזורי נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (12.8.2018)).

21. ועדיין, ומבלי לגרוע מתוקפם של שיקולים אלה, מצאו בתי המשפט, לרבות בית המשפט העליון, במספר לא מבוטל של נאשמים בגידול סם שעברו הליך שיקום עמוק ומובהק, ליתן משקל בכורה לשיקולי השיקום ולגזור עליהם ענישה שאינה כוללת מאסר ממש. בע"פ 3378/21 דוד אליהו נ' מדינת ישראל (10.8.2021) קיבל בית המשפט העליון את ערעורו של נאשם נעדר עבר פלילי, שהורשע בהכנת וייצור סם קנבוס במעבדה שהקים, בה נתפסו שתילים במשקל 54 ק"ג ובגניבת חשמל, שנדון לעונש שיקומי בן 10 חודשי מאסר. בית המשפט העליון הלך צעד נוסף לקראתו, הקל בעונש והעמידו על 9 חודשים שירות בדרך של עבודות שירות; בע"פ 6162/21 ניסים אזיזוב נ' מדינת ישראל (10.4.2022), התקבל ערעורו של נאשם שנדון בגין הקמת מעבדה לגידול קנבוס בה נתפסו 255 שתילים במשקל של 70 ק"ג ובגניבת חשמל, למאסר בן 28 חודשים. בית המשפט העליון התחשב בהליך גמילה שעבר ונסיבותיו החריגות והמיר את עונש המאסר ל-9 חודשי מאסר שירות בבעבודות שירות.

22. ב"כ הנאשם הפנה ובצדק למקרים דומים נוספים שנדונו בבית משפט זה ע"י מותבים שונים ובהם ניתנה עדיפות לאפיק השיקומי: בת"פ 30039-04-20 מדינת ישראל נ' זלצברג (16.11.2021), הורשע נאשם שהקים יחד עם אחרים מעבדה לגידול קנבוס, בה נמצאו 700 שתילים ושיחי סם במשקל 95 ק"ג. בית המשפט (כב' השופט קובו) קבע מתחם הנע בין 20-46 חודשי מאסר ומצא לגזור על הנאשם, ששולב בטיפול מוצלח לגמילה מסמים והימורים, ענישה שיקומית בדמות 9 חודשי עבודות שירות. לא הוגש ערעור; בת"פ 8843-02-15 מדינת ישראל נ' בוז'רנו (6.4.2017), הורשע נאשם שהקים יחד עם אחרים מעבדה לגידול קנבוס, בה נמצאו 283 שתילים במשקל של 92 ק"ג. בית המשפט (כב' השופט מרשק-מרום) קבע מתחם ענישה הנע בין 28-52 חודשי מאסר והסתפק משיקולי שיקום בענישה של 6 חודשי מאסר שירות בדרך של עבודות שירות. לא הוגש ערעור; במקרה נוסף הורשע נאשם בייצור והכנת סמים במעבדה לגידול קנבוס במשקל שיא של 102.7 ק"ג, ובגניבת חשמל בשווי רב. בית המשפט, חברי כב' השופט טרסי, קבע מתחם ענישה הנע בין 29-49 חודשי מאסר, ומצא, לאחר התלבטות, להסתפק אף הוא בענישה שיקומית של 9 חודשי עבודות שירות. במקרה זה היה מדובר בנאשם שעבר בהצלחה טיפול גמילה מסמים והימורים, אליו פנה מיוזמתו (ת"פ 51797-01-21 מדינת ישראל נ' יוסף (27.6.2022)).

23. ובחזרה לנאשם שלפניי- לאחר ששקלתי, בזהירות המתבקשת, את כלל השיקולים, שוכנעתי כי **עניינו נופל בגדר**

מקרי השיקום המובהקים המאפשרים חריגה משמעותית ממתחם הענישה והימנעות משליחתו למאסר. הנאשם שולב **בהליך טיפולי הוליסטי** שכלל טיפול בבעיות סמים, טיפול בעיבוד העבירה ומניעה והקניית כלים להתנהלות כלכלית נכונה; העבירות בוצעו אמנם ממניע כלכלי אך תרמו לכך שימוש בסם ומעורבות בחברה שולית, מכאן, **שהפסקת השימוש בסם תרמה לשיקומו**; הנאשם **גילה מוטיבציה טיפולית גבוהה** והשתלב באופן מוצלח בהליכים טיפוליים מגוונים; עוד **הביע חרטה כנה ונטל אחריות מלאה על מעשיו**.

בנוסף, עשה ככל שניתן כדי לפצות ולשפות את הניזוקים השונים ממעשיו: חברת החשמל, בעלת הדירה ושכני הבניין. אכן, אין מדובר במעשים המצדיקים בהכרח סטייה מהמתחם (ע"פ 126/22, פסקה 17) אלא שבמקרה שבפנינו ניתן ללמוד מהם יותר, **על חרטה אמיתית, כפרה והכאה על חטא, אמפתיה לניזוקים השונים ונכונות מעוררת התפעלות לתרום לחברה באמצעות הרצאות** שבתקווה יימנעו מאחרים דומים לו את הנפילה שחוה.

24. **סיכומם של דברים, על יסוד כל אלו, מצאתי לאמץ את המלצת שירות המבחן, ליתן מעמד בכורה לשיקול השיקומי ולגזור על הנאשם עונש ההולם את סיכויי שיקומו, עוד שוכנעתי שענישה בדרך של מאסר ממש עשויה לפגוע פגיעה ממשית בהליך שיקומו.**

25. אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. **9 חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות** בבית אבות סיעודי בכתובת שלמה המלך 27 בני ברק. הנאשם יבצע את העבודות בימים א'-ה' בהתאם לטווח השעות שייקבע ע"י הממונה.

ב. על הנאשם להתייצב לקליטה והצבה ביום 26.2.23 במשרדי הממונה עד השעה 08:00 בכתובת לוחמי בית"ר 6, רמלה.

ג. הנאשם מוזהר כי אם לא ישתף פעולה עם הממונה ניתן להמיר את העבודות במאסר ממש.

ד. 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מהיום עבירת סמים מסוג פשע.

ה. 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מהיום עבירת סמים מסוג עוון.

ו. חילוט כל הציוד כמפורט בסעיף 4 בעובדות כתב האישום המתוקן.

ז. צו מבחן לתקופה של 12 חודשים החל מהיום. הנאשם מוזהר בחובת שיתוף פעולה וכי אם לא יעשה כן, ניתן יהיה לבטל את הצו ולגזור עליו עונש אחר תחתיו.

ח. קנס בסך 20,000 ₪ או 100 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-5 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.1.23. ההפקדה בהליך המעצר הנלווה תקוזז מהקנס.

עוֹתֵק מֵהַחֲלֻטֵּי יוֹעֵבֵר לִמְמוֹנָה עַל עֲבוֹדוֹת הַשִּׁירוֹת וְלִשִּׁירוֹת הַמִּבְחָן.

זְכוּת עֲרֵעוֹר לְבֵית הַמִּשְׁפָּט הָעֵלְיוֹן תּוֹךְ 45 יוֹם.

נִיתַן הַיּוֹם, ד' כִּסְלוֹ תשפ"ג, 28 נובמבר 2022.